

Danny Lubbers, Ritso Sikma
en Ivo Stevens, de directie van
SmitsRinsma

SmitsRinsma houdt het stokje vast, al 50 jaar

‘Wij onderscheiden ons als adviesbureau door onze kennis van groen’

SmitsRinsma in Zutphen, het ingenieursbureau dat zich bezighoudt met de inrichting van de openbare ruimte, bestaat 50 jaar. Via de sociale media zijn dit hele jaar al verschillende video's te bekijken waarin eerst de oprichters en later de huidige directieleden per decennium ingaan op het bureau, de werkzaamheden, de vragen van die tijd en de technische en digitale ontwikkelingen die plaatsvonden en -vinden. 'Ons vak is de komende decennia nog zeer interessant voor ons en zal binnen de maatschappelijke context nog belangrijker worden.'

Auteur: Heidi Peters

Nadat de in het oog springende grote planten zijn omzeild, valt in de spreekkamer van het statige pand de presentatie van oud en nieuw SmitsRinsma-pr-materiaal op. Oude naambordjes, verschillende tinten groen, het beeldmerk waarop de boom inmiddels wat naar de achtergrond is verschoven, het staat allemaal permanent tentoongesteld. Hier is een bedrijf dat trots is op zijn historie. Ik ga in gesprek met Ivo Stevens en Danny Lubbers, die samen met Ritso Sikma al meer dan twintig jaar bij SmitsRinsma werken en sinds 2017 de directie vormen.

‘SmitsRinsma is in december 1973 opgericht in de huiskamer van Joke Smits-Rinsma en Reinier Smits’, vertelt Stevens. ‘Wij vinden het dan ook leuk dat we dit jubileum samen met hen kunnen vieren. Zij komen aan bod in de eerste twee video's over de eerste “groeiringen”, zoals

wij de vijf decennia hebben genoemd.’ Lubbers vult aan: ‘In de video's kun je terugkijken op de stappen die het bedrijf heeft doorlopen; we gaan ook in op hoe het werkveld er toen uitzag. Vanuit de markt en ook van onze medewerkers krijgen we er positieve reacties op.’

Natuurlijke samenwerking

Sikma werkt anno nu 25 jaar bij SmitsRinsma, Lubbers 23 jaar en Stevens 20 jaar. Alle drie begonnen ze destijds rechtstreeks van school bij SmitsRinsma. Na enkele jaren maakten ze de stap naar het managementteam en gezamenlijk namen ze in 2017 SmitsRinsma over. Lubbers: ‘Voorafgaand zijn we een dag de hei op gegaan om onze rollen op elkaar af te stemmen, gebaseerd op ieders kwaliteit, kennis en interesse. Hoewel we daar vervolgens niet heel strak op gestuurd hebben, merken we dat we

nog altijd op die manier werken. Het aanvullen van elkaar werkt heel natuurlijk. Dat we heel verschillende personen zijn, houdt ons scherp als het gaat om visie en beleid.'

Verbinding en een goede onderlinge sfeer tussen de medewerkers vinden ze belangrijk. Dat uit zich in gezamenlijke lunches en koffiepauzes en familiedagen met partners en kinderen. Er worden lunchpresentaties gehouden om de kennis op peil te houden en te delen. Voor dit laatste doel is er ook een kantoorapp waarin nieuws en noviteiten worden gedeeld.

Werken bij SmitsRinsma

De medewerkers van SmitsRinsma hebben verschillende specialisaties. Er is iemand met een rioolachtergrond, er zijn mensen met kennis

ook dagelijks met hun passie bezig zijn. We zijn flexibel qua werktijden en -locatie. Mensen die bij ons komen werken, moeten ook flexibel zijn, en ambitieus, met de focus op de opdrachtgever, en bereid zijn om kennis te delen. Je moet geïnteresseerd zijn in persoonlijke professionele groei. Daar bieden wij ook mogelijkheden voor. Tegelijkertijd verwachten we van onze medewerkers dat ze elkaar helpen door kennis over te dragen. Wie graag alleen in een hokje zijn werk uitvoert, past niet bij ons.' Stevens: 'Samenwerking met collega's, maar ook met opdrachtgevers en de markt, is bij ons heel belangrijk. En je hoeft niet per se groene kennis te hebben; die hebben de collega's wel.'

Open voor talent

Sinds de overname, acht jaar geleden, is het

opleiden', merkt Stevens op. 'Dat is voor onszelf interessant, maar ook de markt zit te springen om goede en goed opgeleide mensen. Daar werken wij graag aan mee.' Lubbers: 'Toch hebben we nu niet de ambitie om uit te groeien tot een megagroot adviesbureau. De meeste collega's zijn opgeleid bij Larenstein. Dat onderscheidt ons al direct van andere ingenieursbureaus, waar veel mensen opgeleid zijn in de civiele techniek.'

Groen is aan zet

Waar groen in de openbare ruimte eerder als beeldvulling en duur werd gezien, staat het nu op een voetstuk en is het steeds vaker een speerpunt en een eis die door gemeenten wordt opgelegd. 'Een bepaald percentage groen, wateropslag, dat soort vragen wordt steeds meer leidend', zegt Lubbers. Stevens vult aan: 'Het groene karakter, op een praktische manier nadenken over omgaan met regenwater, dat soort dingen is voor ons al heel lang vanzelfsprekend, maar in de sector niet. Soms lukte het ons om dit soort zaken een plaats te geven in projecten; dat wordt tegenwoordig steeds gemakkelijker.'

Onderscheid door kennis

Stevens komt nog even terug op de kennis binnen het bureau: 'De kennis die Larensteiners hebben van groen in de openbare ruimte, is groot. Een civieltechnicus, die een straat moet ontwerpen met bomen omdat die nu eenmaal

'Veel van onze medewerkers komen van Larenstein en hebben veel kennis van groen in de openbare ruimte'

van constructie en vanzelfsprekend van groen. Lubbers: 'We proberen niet alles te kunnen, maar weten wel wat er allemaal nodig is en welke kennis we moeten inzetten. We zijn afwijkend als je ons vergelijkt met de grote bureaus. De sfeer hier is laagdrempelig; het is een platte organisatie met meewerkende directieleden die

bedrijf elk jaar gegroeid. Inmiddels werken er 27 mensen en staan er vacatures open. Het ingenieursbureau geeft mensen graag een kans om ervaring op te doen en de deur staat altijd open voor talent. Zo zijn er twee medewerkers die slechts één dag per week werken omdat ze nog studeren. 'We willen mensen ook graag

bij het straatbeeld horen, gaat uit van een kuub grond per boom. Terwijl wij al decennialang weten dat bijvoorbeeld een eik bij voorkeur 50 kuub nodig heeft voor een goed doorwortelbaar profiel. Bij het engineeren, en dus ondergronds reserveren van ruimte voor bomen, moesten we meestal opboksen tegen de installateurs van het riool of van kabels en leidingen. Dat waren altijd al de speerpunten waar wij bij alle projecten continu op hamerden. Onze kennis en kunde op het gebied van groen vormen de kracht van SmitsRinsma, ook na vijftig jaar.' Lubbers stemt met zijn collega in: 'We moesten het groen altijd verdedigen en verkopen, uitleggen waarom het zo belangrijk is. Inmiddels kruipen deze werelden wat meer naar elkaar toe en neemt groen een grotere en duidelijkere positie in.'

Stokje vasthouden

Projecten hebben altijd eenzelfde aanloop: van het schetsontwerp (SO) naar het voorlopig ontwerp (VO) en het definitieve ontwerp; dit deel is in handen van de architect. Vervolgens komen het technisch en uitvoerend ontwerp, door de aannemer en de uitvoering. Waar veel bureaus op een gegeven moment het stokje overdragen, houdt SmitsRinsma vanaf het SO het stokje vast. SmitsRinsma kijkt al bij de architect aan tafel naar de haalbaarheid en adviseert

'De markt zit te springen om goede en goed opgeleide mensen'

direct hoe onderdelen sterker, beter of anders kunnen. Hoewel de architect op dat moment eigenlijk de leiding heeft, pakt het groene ingenieursbureau die rol op, gevraagd en soms ongevraagd. Stevens: 'Dat doen we zodat er later in het traject zo min mogelijk hersteld hoeft te worden en dat wordt gewaardeerd door opdrachtgevers.' Lubbers: 'We blijven in contact met de architect wanneer we met het technisch ontwerp aan de slag gaan, zodat er uiteindelijk iets wordt gerealiseerd dat aansluit

bij de verwachtingen. We hebben van Reinier Smits geleerd dat we beter kunnen investeren aan de voorkant, omdat veel zaken op een later moment niet meer mogelijk zijn. Ik denk dat ook dit de kracht van SmitsRinsma is. Als adviseur is het ook onze taak om opdrachtgevers te behoeden voor missers.'

Onderbouwd tegendraads

'We zijn soms een beetje tegendraads, maar wel onderbouwd', stelt Lubbers. 'Daar waar het kan, nemen wij de regisseursrol op ons in een project.' Stevens: 'Als je, zoals wij, een mening en een visie hebt en het samen wilt doen, moet je je mond opentrekken. Dat is ons gelukt bij de Deventerweg hier in Zutphen. We hebben tegelijkertijd met alle betrokken beleidsafdelingen gesproken. Er is plaats voor groen, kabels en leidingen, rioleringen, fietsers, autoverkeer, parkeren en bomen. Dat kan allemaal naast elkaar. Als je gezamenlijk naar de toekomst kijkt, moet iedereen zijn plaats kennen – niet de meeste ruimte voor wie het hardste schreeuwt.' Voor SmitsRinsma stopt een project niet bij de oplevering. Regelmatig gaan medewerkers achteraf nog eens kijken hoe de situatie is, ook om ervan te leren. Zo'n stukje nazorg is vanzelfsprekend ook uit acquisitief oogpunt interessant.'

Enkeel maal per jaar houdt het adviesbureau intern een presentatie waarin alle projecten van het afgelopen jaar de revue passeren. Met de medewerkers wordt kritisch gekeken of en zo ja hoe onderdelen beter aangepakt hadden kunnen worden.

100 jaar

De adviseursrol zoals SmitsRinsma die nu vervult, bestond nog niet of nauwelijks toen het bureau in 1973 werd opgericht. 'Ook het schrijven van bestekken en het maken van beplantingsplannen was bepaald nog geen mainstream', vertelt Lubbers. 'Vanaf de eeuwwisseling werd het schrijven van RAW-bestekken standaard; de laatste vijf jaar worden er minder RAW-bestekken gebruikt en ontstaan er andere contractvormen. Voor ons betekent dit dat we de uitvoeringsbegeleiding soms op een wat andere manier of vanuit een andere positie uitvoeren. Het palet aan opdrachtgevers is ook veranderd. Voorheen was het duidelijk: aan de ene kant de ontwerper/adviseur, aan de andere kant de opdrachtgever, en daarnaast was er nog de aannemer. Tegenwoordig kunnen wij als bureau aan alle drie die kanten zitten. Omdat wij als onafhankelijk adviseur opereren, kan dat

wat lastig zijn, maar het zit wel in ons DNA om dit zuiver te houden.'

'Inmiddels heeft iedereen wel door hoe belangrijk groen is'

'Joke en Reinier zijn destijds gestart met beplanting', zegt Stevens. 'Voor een ingenieursbureau is dat niet vanzelfsprekend. De herinrichting van boerenerven en van lanen, het vergroenen daarvan, hoorde altijd al bij de werkzaamheden van het bedrijf. Toen ik hier als stagiair kwam, merkte ik al dat er een stempel op groen werd gedrukt, vooral op groen voor de lange termijn. Inmiddels heeft iedereen wel door hoe belangrijk groen is. Een boom planten we nu voor 100 jaar.'

Over tien jaar

Hoe kijkt SmitsRinsma naar de komende tien jaar? Lubbers: 'We ervaren nu een soort piek, als je ziet hoe belangrijk groen wordt gevonden en hoe dat ons werkveld raakt. Er zijn grotere budgetten voor groen en daardoor meer ruimte. De politieke ambities op het gebied van groen zijn hoog. Er wordt veel geld geïnvesteerd in verticale systemen, waarvan we nog niet zo goed weten hoe die er op termijn uit zullen zien. Groen krijgt een functie naast het esthetische doel; dat zal ook de budgettering beïnvloeden.' Stevens vult aan: 'De komende jaren moet er geld voor groen bij, ook voor beheer en onderhoud. Er zal dan ook een verschuiving zijn in de potjes. We krijgen minder verharding – goedkope vierkante meters – en meer groen. Daarnaast gaat het met het riool een andere kant op. Men wil geen infiltratiekratten meer onder de grond, maar wil het water boven het maaiveld hebben, bijvoorbeeld om het naar plantvakken te brengen. Dat betekent dat er minder of geen riool meer nodig is. Een deel van die budgetten zal naar het groen moeten. Dergelijke vragen spelen nu bij gemeenten en die discussie zal nog wel wat tijd in beslag nemen. Ons vak is de komende decennia nog zeer interessant voor ons en zal binnen de maatschappelijke context nog belangrijker worden.'

De vijf groeiringen zijn te zien op: www.smitsrinsma.nl/50.

